

Név: .....NEPTUN kód.....Gyak. vez.: .....

Matematika A3#, I. zárthelyi dolgozat, 2011/12. II. félév

Minden feladat 6 pontot ér, így összesen 60 pont szerezhető a feladatsorral. Sikeres zárthelyihez legalább 18 pont szükséges. Egy feladatra csak az egyes rubrikákban szereplő maximális pontszám vagy nulla pont szerezhető. Maximális pont akkor jár, ha jó a feladat megoldási menete és a végeredmény is szerepel a neki szánt helyen.

A dolgozathoz csak íróeszköz és üres A4-es papír használható. Számológép nem használható!

A feladatokban a vektorok koordinátái a szokásos Descartes-féle derékszögű koordinátarendszerben adottak ($\mathbf{i}, \mathbf{j}, \mathbf{k}$).

1. FELADAT. Számítsuk ki az ívhosszt a $t \in [0, 2]$ intervallumon az $\bar{\mathbf{r}}(t) = \left(\frac{1}{\sqrt{3}} \cos t + \frac{1}{\sqrt{2}} \sin t, \frac{1}{\sqrt{3}} \cos t, \frac{1}{\sqrt{3}} \cos t - \frac{1}{\sqrt{2}} \sin t \right)$ görbe esetén! Ívhossz= 2 (6p)

2. FELADAT. Adjuk meg az $\bar{\mathbf{r}}(t) = (t \cos(\ln(t)), t \sin(\ln(t)), t)$ görbe görbületét a $t = 1$ paraméterű görbepontban! Görbület: $\sqrt{2}/3$ (6p)

3. FELADAT. Adjuk meg az $\bar{\mathbf{r}}(t) = (t, t^2, t^3)$ görbe $t = 1$ pontjához tartozó torzió értékét és a simulósík egyenletét!

Torzió: $3/19$ (3p)

Síkegyenlet: $3(x-1) - 3(y-1) + (z-1) = 0, 3x - 3y + z = 1$ (3p)

4. FELADAT. Adjuk meg a $\bar{\mathbf{v}}(x, y, z) = (z, x, y)$ vektor-vektor függvény integrálját az $\bar{\mathbf{r}}(t) = (\cos t, \sin t, t)$ csavarvonal $(1, 0, 0)$ és $(1, 0, 4\pi)$ pontjai között!

Az integrál értéke: 6π (6p)

5. FELADAT. Ha egy xz síkban elhelyezkedő b sugarú kört, melynek középpontja a távolságra van a z -tengelytől ($a > b$), megforgatunk a z -tengely körül, akkor egy ún. tóruszfelületet kapunk. Határozzuk meg a tórusz felszínét, ha paraméterezése $\bar{\mathbf{r}}(u, v) = ((a + b \cos v) \cos u, (a + b \cos v) \sin u, b \sin v)$, ahol $0 \leq u, v \leq 2\pi$.

Felszín: $4\pi^2 ab$ (6p)

6. FELADAT. Adjuk meg az $f(x, y) = x^2y - yx^3$ függvény grafikonjához az $(x, y) = (1, 2)$ ponthoz tartozó pontban húzott érintősík és normálegyenes egyenletét!

érintősík: $2x + z = 2$ (3p)

normálegyenes: $(x - 1)/2 = z, y = 2$ (3p)

7. FELADAT. Mekkora munkát végez a $\bar{\mathbf{v}}(\bar{\mathbf{r}}) = 5|\bar{\mathbf{r}}|^3\bar{\mathbf{r}}$ erőter egy olyan görbén, amely az origó közepű, 1 sugarú gömbfelület egy tetszőleges pontját köti össze az origó közepű, 5 sugarú gömbfelület egy tetszőleges pontjával ($\bar{\mathbf{r}} = x\mathbf{i} + y\mathbf{j} + z\mathbf{k}$)?

Munka: $5^5 - 1 = 3124$ (6p)

8. FELADAT. Számítsuk ki a $\bar{\mathbf{v}}(x, y, z) = (e^y, -e^z, e^x)$ vektor-vektor függvény felületi integrálját az $x^2 + y^2 = 9, x \geq 0, y \geq 0, 0 \leq z \leq 2$ hengerfelületdarabra, ha a felület a hengerből kifelé irányított!

Felületi int.: $2e^3 - 3e^2 + 1$ (6p)

9. FELADAT. Határozzuk meg a $\bar{\mathbf{v}}(x, y, z) = (-e^y, e^z, e^x)$ vektormező rotációjának integrálját a $z = x + y, 0 \leq x \leq 1, 0 \leq y \leq 1$ felfelé irányított síkdarabon!

Integrál értéke: $e^2 - 1$ (6p)

10. FELADAT. Határozzuk meg a $\bar{\mathbf{v}}(x, y, z) = (xz^2, x^2y - x^3, 2xy + y^2z)$ vektor-vektor függvény divergenciájának integrálját az origó közepű, $a > 0$ sugarú, xy -sík "feletti" félgömbtartományra!

Az integrál értéke: $2\pi a^5/5$ (6p)